

Вони, у багатьох випадках, залучаються до проектів автоматизації багатьох функцій управління, а це вимагає наявності ґрунтовних знань, не тільки з обліку, а й в галузі інформаційних технологій.

Тому, проблема формування професії фахівців з управлінському обліку та формування професії має розглядатися у різних площинах. Насамперед, суб'єктами бізнесу мають бути визначені єдині вимоги до кваліфікації бухгалтерів-аналітиків, а на рівні професійних організацій, визначені їхній статус та назву. А звідси, мають бути сформовані підходи до навчання і підготовки спеціалістів з управлінського обліку, де ключовою має бути роль закладів вищої освіти. Це дозволило фахівцю забезпечувати підтримку прийняття управлінських рішень на всіх рівнях, з метою посилення конкурентоздатності суб'єктів бізнесу в умовах формування сучасної економіки, що базується на знаннях та інформації.

Список використаних джерел

1. Simmonds K. (1981). Strategic management accounting. *Management Accounting*. Vol. 59. No. 4. P. 26-29.
2. Tricker R.I. (1989). The management accountant as a strategist. *Management Accounting (CIMA)*. P. 26-28.

Лубенченко О. Е.,
д.е.н., професор
кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
(м. Київ)

ПОБУДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В АУДИТОРСЬКІЙ ФІРМІ

Аудит є складовою фінансової системи, яка надає зацікавленим особам, в тому числі регуляторним органам, правдиву неупереджену інформацію щодо фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (РМСНВ) оприлюднила три нові стандарти, що є підсумком реалізації проекту із забезпечення якості аудиту: Стандарт управління якістю 1 для аудиторських фірм, що проводять аудит, огляд фінансової звітності, інші

завдання з надання впевненості, що не є аудитом, чи оглядом історичної фінансової інформації та супутні послуги (надалі – ISQM 1), Стандарт управління якістю 2 «Огляд якості завдань» і МСА 220 «Контроль якості аудиту фінансової звітності», які вступають в дію з 15 грудня 2022 року.

Процес створення системи управління якістю в аудиторській фірмі регулюватиме стандарт ISQM 1 (формування організаційної системи управління якістю аудиту, створення базових умов для проведення аудиторських перевірок). За ISQM 1, побудова системи управління якістю в аудиторській фірмі включає три етапи:

1. Постановка задач в частині забезпечення якості аудиту та аудиторських послуг;
2. Визначення ризиків, пов'язаних з якістю аудиторських завдань;
3. Заходи з контролю у відповідь на оцінені ризики що якості, моніторинг, табл. 1.

Таблиця 1

**Три етапи побудови системи управління
якістю в аудиторській фірмі ***

№	Нова система управління якістю ISQM 1, елементи	Етап 1 Задачі	Етап 2 Ризики	Етап 3 Заходи
1	2	3	4	5
1	Процес оцінки ризику фірми, п.23 – 27 SQM1	Класифікація ризиків, їх ідентифікація, оцінка та мінімізація (усунення)	Можливість настання події, яка матиме вплив на здатність аудиторської фірми виконувати завдання, досягати визначеної мети (місії), стратегічних та інших цілей діяльності (якісне настання послуг користувачам аудиторських звітів)	Розробити класифікацію ризиків та ввести постійний моніторинг ризиків (принаймні один раз на квартал) через процедури ідентифікації та аналізу

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
2	Управління та лідерство, п. 28 ISQM1	Визначити роль аудиторської фірми в системі забезпечення користувачів якісною інформацією	Відсутність прихильності до забезпечення якості аудиторських послуг породжує ризик введення в оману користувачів аудиторських звітів	Визначити роль аудиторської фірми в задоволенні потреб громадськості в достовірній фінансовій звітності через внутрішні стандарти корпоративної культури якості
3	Відповідні етичні вимоги, п. 29 ISQM1	Забезпечити дотримання вимог незалежності	Упередженість в наданні звіту аудитора	Визначити (або оновити) процедури оцінки незалежності на рівні фірми, на рівні групи із завдання
4	Прийняття, продовження відносин з клієнтами та конкретних завдань, п. ISQM1 30–31	Належним чином оцінити можливість прийняття завдання (клієнт дотримується етичних цінностей, не схильний до шахрайства, наявність ресурсів у аудиторської фірми, фінансові пріоритети не стають на заваді якості аудиторських послуг)	Відсутність процедур прийняття завдання та клієнта породжують ризик того, що аудиторська фірма буде не в змозі виконати прийняте завдання	Розробити процедури прийняття клієнта та завдання, процедури продовження співпраці із клієнтом, п. А 67–74 ISQM1
5	Ресурси, п. 32 ISQM1	Класифікувати: кадрові, технологічні та інтелектуальні ресурси	Відсутність ресурсів сприяє ризику невиконання завдання	Розробити вимоги та критерії оцінки кадрових (людські ресурси), технологічних

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
				(ІТ ресурси), інтелектуальних ресурсів (документально оформлені політики, процедури, методики, підписки на веб – сайти з додатковими відомостями про потенційних клієнтів, наприклад, база даних «you-control»)
6	Виконання завдань, п. 31 ISQM1	Забезпечити розуміння групою із завдання обов’язків та відповідальності під час виконання завдання; забезпечити контроль якості на всіх етапах аудиту та дотримання принципу професійного скептицизму	Відсутність можливості збору достатніх та прийнятних аудиторських доказів, що не дозволить сформулювати доречну думку	Розробити процес виконання завдання з аудиту (повідомлення місії групи із завдання, етичні вимоги, прийняття клієнта та завдання, планування, оцінка ризиків, збір доказів, формування думки, контрольні заходи (нагляд та огляд))
7	Інформація та комунікації, п.33 – 34 ISQM1	Розробити вимоги до процесу обміну інформацією між членами групи із завдання та ключовим партнером, групи із завдання з зовнішніми сторонами, письмового повідомлення підприємств суспільного інтересу про наявність системи управління якістю в аудиторській фірмі	Ризик неотримання аудиторських доказів, що є підставою для формування звіту аудитора	Розробити внутрішньо-фірмові приписи щодо комунікацій та дій у відповідь на отриману інформацію, п. А 110-132 ISQM1

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
8	Моніторинг та санкції, п.35–45 ISQM1)	Розробити процедури моніторингу: 1. Інспектування системи управління якістю, 2. Інспектування завдань, в т ч. відбір завдань на циклічній основі. Звернути увагу, що ISQM1 не надає часових критеріїв циклічності	Ризик того, що створена система управління якістю не забезпечує якість виконання завдань	Розробити Програму моніторингу на циклічній основі, включаючи оцінку першопричин виявлених недоліків за три кроковою моделлю (що не так було зроблено при визначенні завдання, ризику та заходів за кожним елементом системи управління якістю?) А також розробити формат щорічного звіту з оцінки управління якістю в цілому по фірмі (окрім моніторингу)

*Розроблено на підставі ISQM 1 [1]

Висновки. Побудова системи управління якістю є невід’ємною вимогою ISQM 1, що сприятиме якісному виконання завдань з аудиту, інших завдань з надання впевненості, що не є аудитом, завдань з огляду та супутніх послуг. Перехід на ISQM 1 вимагатиме від аудиторських фірм більше внутрішніх перебудов, ніж вимагав би, напевно, будь-який інший стандарт. Практичні доробки щодо визначення завдань елементів системи управління якістю, ризиків щодо якості та заходів по їх ідентифікації, оцінці та мінімізації надають аудиторській фірмі інструментарій, який дозволить забезпечити набагато більшу довіру до ринків капіталу, в цілому, до аудиту, зокрема, надати прямі відповіді на актуальні запити стейкхолдерів.

Список використаних джерел

1. International Standard on Quality Management (ISQM)1 URL: <https://www.iaasb.org/publications/1-3>